

BOHATEROWIE BAJEK I BAŚNI

CZARODZIEJE / CZARNOKSIĘŻNICY

W baśniowych opowieściach często pojawiały się najróżniejsze niezemskie istoty. Służyły one do wytłumaczenia przeróżnych tajemniczych zjawisk, które dużo, dużo później wyjaśniła nauka. W baśniach prawda mieszała się z nieprawdą, dobrzy czarodzieje ze złymi czarnoksiężnikami..

Czary były od zawsze

Z dawien dawna na całym świecie ludzie korzystali z czarów. Zaklinali żywioły – wodę, ogień, wiatr – aby zapanować nad groźną przyrodą. Sporządzali tajemnicze mikstury na nękające ich choroby. Z gwiazd, zwierciadeł starali się odczytać przyszłość. Do dziś wśród ludów Afryki i Ameryki żyją ludzie obdarzeni magicznymi zdolnościami. Są to szamani, magowie lub druidzi.

Amulety i talizmany

Nic tak nie chroni przed złem i nieszczęściem jak amulet, czyli magiczny przedmiot. Znanym amuletem jest końska podkowa zawieszona nad wejściem. Taki talizman przynosi posiadaczowi powodzenie i szczęście. Wystarczy tylko uwierzyć.. A kto nie wierzy w czterolistną koniczynę?

Jak to jest z czarodziejami..

Czarodzieje zazwyczaj nie budzili strachu, lecz przeciwnie – poważano ich jako mędrców, znachorów, a także historyków i nauczycieli, przekazujących wiedzę następnym pokoleniom.

Konieczny warunek do czarowania

Żeby stał się czar, potrzebne jest zaklęcie. Najczęściej używanym zaklęciem jest tajemnicze słowo „abrakadabra”. W rzeczywistości jest to starożytne zaklęcie, które znaczy „precz!”. W średniowieczu było to zaklęcie stosowane przeciwko chorobie. Wpisywano je w odwrócony trójkąt.

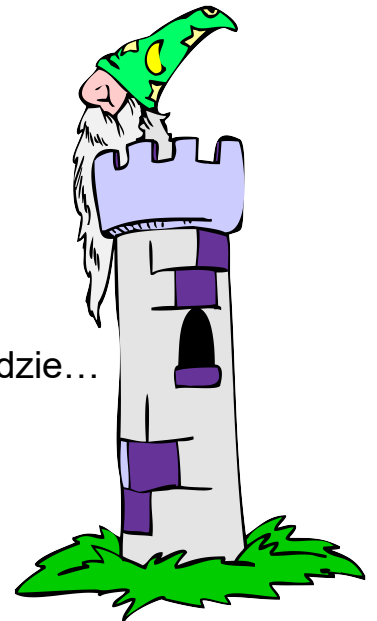
A B R A K A D A B R A
A B R A K A D A B R
A B R A K A D A B
A B R A K A D A
A B R A K A D
A B R A K A
A B R A K
A B R A
A B R
A B
A

Jak rozpoznać czarodzieja?

W zaczarowanym świecie baśni czarownicy, czarodzieje i czarnoksiężnicy są o wiele potężniejsi od czarownic. Potrafią nie tylko sprowadzić burze i nawałnice, ale mogą dowolnie zmieniać postać. Ich siedzibą jest najczęściej zamek położony w niedostępnych górach. Czarodziej to zazwyczaj starszy pan, ale nikt nie wie, ile dokładnie ma lat. Podobno tyle, ile włosów w swojej brodzie...

Wygląd czarodzieja:

- mycka czyli wysoki kapelusz
- siwe włosy
- przenikliwy wzrok,
- na nosie małe okulary
- długa broda
- długa szata w magiczne znaki
- laska ozdobiona tajemniczymi znakami
- księga zaklęć

Czym zajmuje się czarnoksiężnik?

Czarnoksiężnik jest bardzo mądry. Zna mnóstwo zaklęć. Kiedy patrzy w szklaną kulę, widzi to, co dopiero się zdarzy. W nocy obserwuje przez lunetę gwiazdy, swoje spostrzeżenia zapisuje w wielkiej księdze, zamykanej na klucz. Czarodzieje byli często doradcami królów. Robili magiczne napoje, które uzdrawiały chorych.

Sławni czarodzieje z książek

Merlin

Czarodziej wszech czasów, jeden z bohaterów legend o królu Arturze i rycerzach Okrągłego Stołu. Był nauczycielem i doradcą króla Artura. To on przyczynił się do ogłoszenia Artura królem, gdy ten wyciągnął ze skały magiczny miecz Excalibur.

Dumbledore

Profesor Albus Dumbledore był dyrektorem Szkoły Magii i Czarodziejstwa w Hogwarcie i zarazem najpotężniejszym czarodziejem swoich czasów. Założyciel Zakonu Feniksa. Dumbledore zasłynął ze zwycięstwa nad czarnoksiężnikiem Grindelwaldem, z odkrycia dwunastu sposobów wykorzystywania smoczej krwi oraz ze swoich dzieł alchemicznych napisanych wraz z Nicolasem Flamelem. Był jedynym czarodziejem, którego lękał się Lord Voldemort.

Harry Potter

To całkiem (prawie) zwyczajny chłopiec. Talent do czarów ujawnił w wieku 11 lat. Uczeń Szkoły Magii i Czarodziejstwa Hogwart, w której poznaje tajniki sztuki czarnoksiężskiej i przeżywa niesamowite przygody.

Gandalf

Jeden z głównych bohaterów ze stworzonej przez J. R. R. Tolkiena mitologii Śródziemia. Mądry i doświadczony czarodziej „białej magii”. Słynął ze sztuki czarowania ogniem i światłem. Służył radą krasnoludom, hobbitom i elfom. Pomógł ludziom w walce przeciw złym czarnoksiężnikom i goblinom.

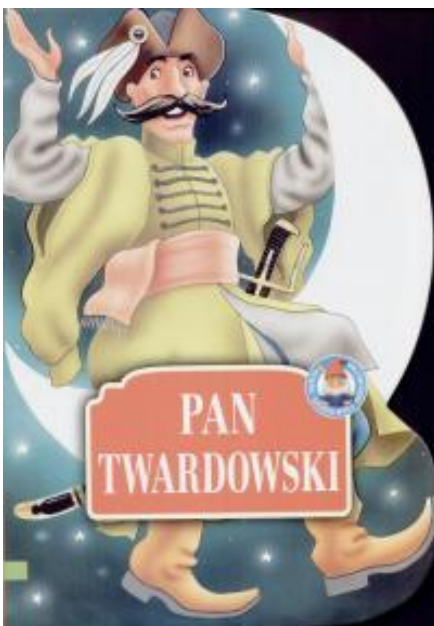
Gargamel

Czarodziej niedorajda,
odwieczny wróg Smerfów,
mieszkający w upiornym zamku,
właściciel kota Klakiera.

Panoramiks

Długobrody i rozczochrany druid z francuskiego komiksu o Asteriksie. Przygotowywał on dla nieugiętych Galów z wioski magiczny napój, dzięki któremu uzyskiwali nadludzką siłę. Skład napoju pozostaje tajemnicą, wiadomo tylko, że niezbędnym składnikiem była jemiola.

Pan Twardowski

To sławny polski czarownik, który sprzedał duszę diabłu w zamian za czarnoksiężskie moce. Przedstawiany jest jako szlachcic z sumiastym wąsem, w żupanie, kontuszu, z karabelą u boku oraz czapką z piórem.

Twardowski podpisał diabłu cyrograf na swą duszę, którą czart miał mu odebrać w Rzymie. Czarodziej sprytnie unikał spotkania z diabłem, a chcąc odwlec realizację umowy, wymyślał dla czarta absurdalne prace, jak np. ukręcenie bicia z piasku, zrobienie proszku z suszonej wody czy wbicie gwoździa w ziarnko maku itp. Diabeł w końcu porwał Twardowskiego podstępem, budując karczmę o nazwie "Rzym". Czarodziej, będąc już w mocy diabła, unoszony do piekła, ratował się modlitwą. Wówczas diabeł uciekł w popłochu, zostawiając go zawieszzonego między niebem i ziemią. Twardowski chwycił się księżycy i tam już pozostał.

Szedł czarodziej przez rzeczkę,
Zgubił złotą laseczkę,
A z nią wszystkie swe czary,
Co ich miał tam do pary!
Stanął smutny nad rzeką,
Łzy po brodzie mu cieką.
Każdy teraz się dowie,
Że to w lasce są czary,

A on sobie - pan stary,
Jak ci wszyscy zwyczajni panowie...

Ewa Szelburg-Zarembina – Szedł czarodziej

To właśnie ja – Czarodziej znany,
Przez wszystkie dzieci uwielbiany,
Bo jestem znawcą różnych czarów
I ile zechcę mam dolarów,
Funtów, złotych – nie od święta.
O jakież z Ciebie chwalipięta!
Uwielbiam żarty, a na psoty
Nigdy nie zabraknie mi ochoty.

Zamieniam ludzi złych w kamienie,
Bo też nie lubię ich szalenie.
Dobrym – co zechcą – wyczaruję.
Zwykle się przez to dobrze czuję.
Choć miewam czasem zastrzeżenia,
To spełniam ludziom ich życzenia!
Bo „czary-mary” działa wszędzie.
Niechaj radośnie tutaj będzie!

Agnieszka Wątopek – Perypetie z magią

**Może chcesz odwiedzić zaczarowane miejsca z bajek,
spotkać się z czarodziejami? To wcale nie jest trudne.
Wystarczy książka i odrobina wyobraźni...**

Frank Baum „Czarnoksiężnik z Krainy Oz”

Walt Disney „Czarodziej Merlin”

Natalia Gałczyńska „O wróżkach i czarodziejach”

Johann Wolfgang Goethe „Uczeń czarnoksiężnika”

Janusz Korczak „Kajtuś Czarodziej”

„Księga baśni i mitów”

Artur Oppman „Pan Twardowski”

Christopher Paolini „Eragon”; „Najstarszy”

John Patience „Hokus – pokus: księga czarownic i czarowników”

Joanne Kathleen Rowling – seria o Harrym Potterze

John Ronald Reuel Tolkien „Hobbit czyli tam i z powrotem”;
„Władca Pierścieni”

Bibliografia:

Antologia poezji dziecięcej /wybrał i opracował Jerzy Cieślowski.
Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1981

Daxelmuller Christoph „Magia, wiedźmy i czarnoksiężnicy”. Wrocław,
Atlas 2004

Hill Douglas „Wiedźmy i czarownicy: poznaj świat magii, dzieje,
tajemnice i wierzenia ludzi uprawiających magię”. Warszawa, Arkady
1998

Księga baśni i mitów. Lublin, Wydawnictwo Paweł Skokowski 2001

Martin Jerzy W. „O czarach – marach”. Świerszczyk 2004 nr 22 s. 5-6

Tylicka Barbara „Bohaterowie naszych książek: przewodnik po literaturze
dla dzieci i młodzieży”. Łódź, Literatura 1999

Wątopek Agnieszka „Dialogi wierszem pisane na okazje wciąż te same”
(propozycje scenariuszy do przedstawień szkolnych i nie tylko). Kraków,
Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2005

